

**„Wuslědki zwěsćenja rěčneho stawa w serbšćinje na 2plus-
šulach“/
„Ergebnisse der Sprachstandsermittlungen im Sorbischen an
2plus-Schulen“**

7. fachowy dzeń „2plus“/ 7. Fachtag „2plus“

26.10.2024

struktura přednoška/ Struktur des Vortrages

1. koncepcija přepytowanjow/ Konzeption der Erhebungen
2. časowy wotběh/ Zeitabfolge
3. metodika/ Methodik
4. kriterije hódnoćenja/ Bewertungskriterien
5. wubrane wuslědki/ Ausgewählte Ergebnisse
6. facit a dalše postupowanje 2024/25/ Fazit und weiteres Vorgehen im Schuljahr 2024/25

1. koncepcija přepytowanjow

Einordnung in das Gesamtprojekt/ zarjadowanje do cyłkowneho projekta:

Teil II: Qualität der Umsetzung des Konzeptes 2plus/
dźěl II: kwalita přesadženja koncepta 2plus

Teil III:

Sprachstandsermittlung der Schüler in Klasse 8 (Sorbisch)/
dźěl III: zwěsćenje rěčneho stawa šulerjow 8. lětnikow w
serbšćinje

2022/23 „pilotowa faza“	2023/24 započatk „regularneje fazy“
3 šule – 109 šulerjow	7 šulow – 206 šulerjow

1. koncepcija přepytowanjow

Forschungsfragen für Teil III/ slědźerskej prašeni za dźěl III:

FF1 – Welchen Sprachstand erreichen Schüler der 8. Klassen in den Kompetenzbereichen Hör- und Leseverstehen, Sprachreflexion, Sprechen und Schreiben?

FF2 – Erreichen die Schüler der 8. Klassen die Stufe B1 bezogen auf das Kompetenzmodell des Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmens?

2. časowy wotběh

- nadžěłanje časoweho plana a organizowanje wotběha: wothłosowanje z SMK, z LaSuB kaž tež z projektowymi partnerami, skontaktowanje šulow
- postajenje instrumentow za přepytowanja
→ dźak RCW!
- nadžěłanje naprašnika z datami rěčneje biografije
- organizowanje terminow za přewjedženje rěčných testow (po dorěčenju ze šulskimi wjednistwami)
→ dźak wšěm šulam!

2. časowy wotběh

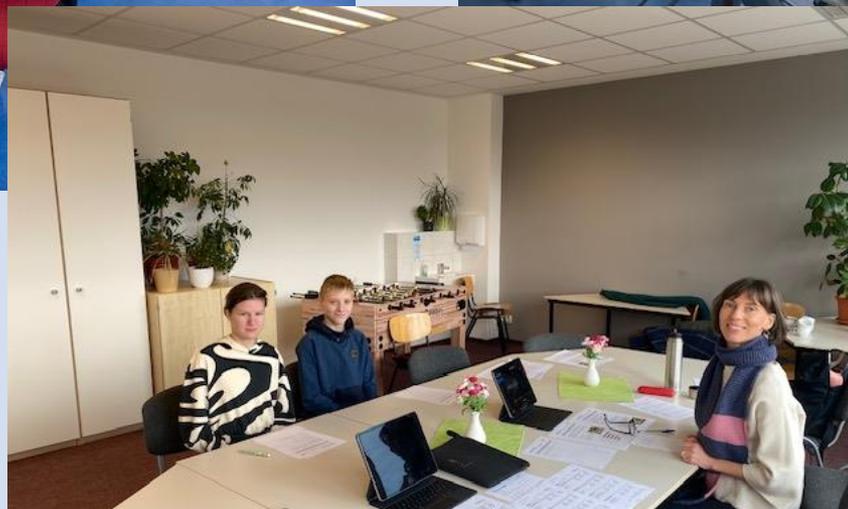
Durchführung der schriftlichen Sprachkompetenztests/
přewjedženje pisomnych testow (februar/měrc 2024)

2. časowy wotběh

Durchführung der Sprachkompetenztests/
přewjedženje ertnych testow (měrc/apryl 2024)

Džak šulam - Dank gilt den Schulen!

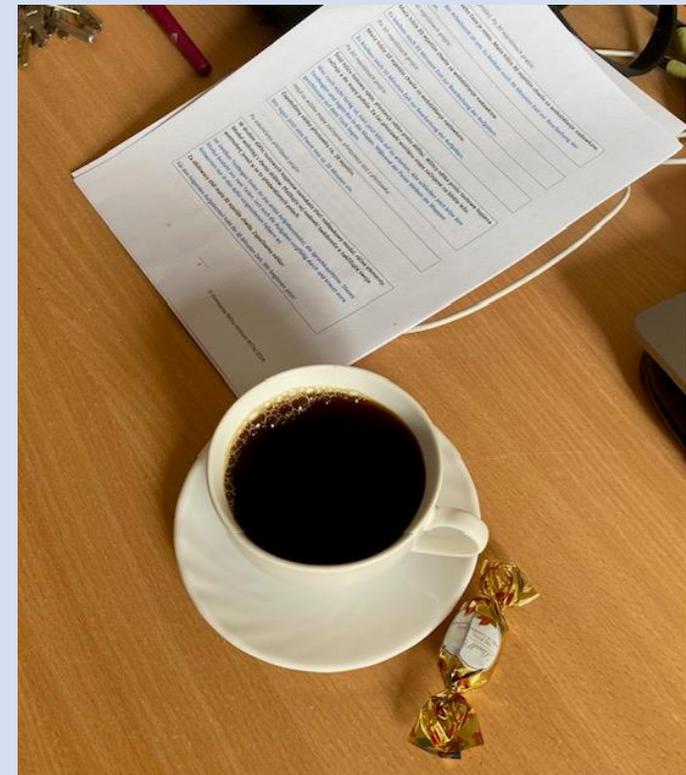
Serbski Sorbisches
institut Institut

Džak šulam - Dank gilt den Schulen!

Serbski Sorbisches
institut Institut

... und den Projektmitarbeitern!

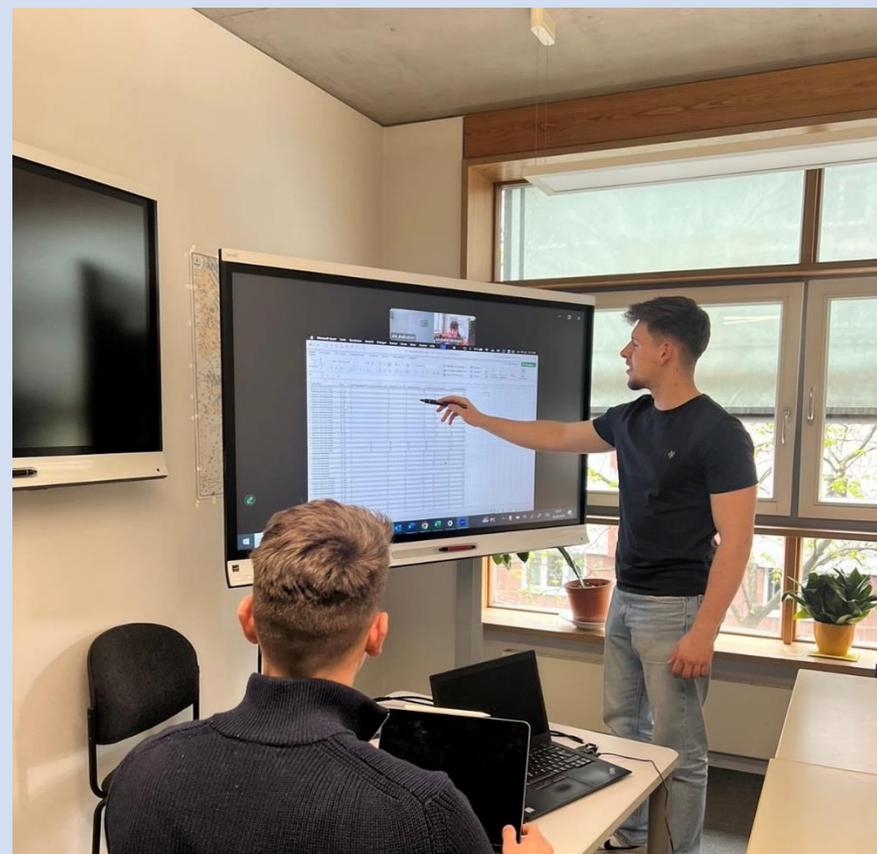
Serbski Sorbisches
institut Institut

... und den Projektmitarbeitern!

**Serbski Sorbisches
institut Institut**

3. metodika

Materialkorpus/ materialowy korpus:

- zrozumjace słuchanje (naprašnik/ łopjena)	30 mjeńšinow
- zrozumjace čitanje (naprašnik/ łopjena)	60 mjeńšinow
- řečne elementy (łopjena)	30 mjeńšinow
- pisanje (łopjena)	30 mjeńšinow
- řečnobiografiske daty (naprašnik)	15 mjeńšinow
- interview (awdijodataje)	20 + 15 mjeńšinow

kóždy šuler/kóžda šulerka:

z džěłowymi pokiwami:

někak 200 mjeńšinow →

někak 5 (šulskich) hodžinow

3. metodika

Serbski Sorbisches
institut Institut

Durchführung der schriftlichen und mündlichen Sprachstandserhebungen
an insges. **7 Schulen (206 Schülerinnen und Schüler)**

je Schulstandort: **2-3 Tage**
(täglich 4-5 Schulstunden)

4. kriterije hódnoćenja

Serbski Sorbisches
institut Institut

Kommunikative Aktivitäten/ Prüfungsteile	Subtests	Aufgabentypen/ Antwortformate	Zeit	Wichtung und Punktwerte
Hörverstehen	Globalverstehen	Richtig-Falsch	ca. 30 min	25%
	Detailverstehen	Richtig-Falsch		
	Selektives Verstehen	Mehrfachauswahl		
Leseverstehen	Globalverstehen	Zuordnung	60 min	25%
	Detailverstehen	Mehrfachauswahl		
	Selektives Verstehen	Zuordnung		
Sprachbausteine	Lexik; Schwerpunkt Morphosyntax	Mehrfachauswahl	30 min	15%
	Lexik Schwerpunkt Semantik/Pragmatik, Wortschatz	Mehrfachauswahl		
Schreiben	Textproduktion (schriftlich)	Vorgabenorientiertes Schreiben eines Briefes; 4 Leitpunkte	30 min	10% 8 Punkte
Mündliche Prüfung	drei Subtests: 1: Kontaktaufnahme 2: Gespräch 3: Kooperative Aufgabe	hier: Paarprüfung	ca. 15 min	25% 20 Punkte

4. kriterije hódnoćenja

šulski code: _____

datum: _____

pisanje maksimalna ličba dypkow: 8

kriterij I spjelnjnje

wobsah, wobjim, tekstowa družina, register, sociokulturelna přiměrjenosć

- 2 dypkaj po wobsahu a wobjimje přiměrjene
- 1,5 dypkow přewažnje přiměrjene
- 1 dypk zdziela přiměrjene
- 0,5 dypkow snadnje přiměrjene
- 0 dypka cyłkownje njepriměrjene

kriterij II koherenca

natwar teksta, zawod, kónc, splećenje sadow a sadowych dźelow

- 2 dypkaj natwar teksta přezčylny a efektywny, splećenje přiměrjene
- 1,5 dypkow natwar teksta přewažnje spóznamomny, splećenje zwjetša přiměrjene
- 1 dypk natwar teksta z městnami spóznamomny, splećenje zdziela přiměrjene
- 0,5 dypkow natwar teksta snadnje spóznamomny, splećenje snadnje přiměrjene
- 0 dypka cyłkownje njepriměrjene

kriterij III slowosklad

spektrum, wobkřeženje

- 2 dypkaj spektrum diferencowany, jednotliwe zmyłki zrozumjenje njekaža
- 1,5 dypkow spektrum zwjetša přiměrjene, wjacore zmyłki zrozumjenje njekaža
- 1 dypk spektrum zdziela přiměrjene, wjacore zmyłki zrozumjenje z městnami kaža
- 0,5 dypkow snadny spektrum, wjacore zmyłki zrozumjenje chětro kaža
- 0 dypka cyłkownje njepriměrjene

kriterij IV struktury

morfologija, syntaksa, ortografija

- 2 dypkaj spektrum diferencowany, jednotliwe zmyłki zrozumjenje njekaža
- 1,5 dypkow spektrum zwjetša přiměrjene, wjacore zmyłki zrozumjenje njekaža
- 1 dypk spektrum zdziela přiměrjene, wjacore zmyłki zrozumjenje z městnami kaža
- 0,5 dypkow snadny spektrum, wjacore zmyłki zrozumjenje chětro kaža
- 0 dypka cyłkownje njepriměrjene

suma dypkow: /

ponatk pisanje

Rěčny certifikat hornjoserbsčiny B1

šulski code: _____

datum: _____

rečenje maksimalna ličba dypkow: 20

znajomosć so zwaraznić

zwaraznjeće wobsahaj a adresatej wotpowědujo, slowosklad, přisadjenje rěčnych wotpowědow

	dźěl 1:	dźěl 2:	dźěl 3:
jara decje	☐ 1 dypk	☐ 2 dypkaj	☐ 2 dypkaj
hlownje přiměrjene	☐ 0,5 dypkow	☐ 1 dypk	☐ 1 dypk
njedosahace	☐ 0 dypka	☐ 0 dypka	☐ 0 dypka
noticy:			

spjelnjnje nadawka

wobdoleženje na rozmołwje, běžnosć, naložowanje strategijow, na př.: diskursowa strategija a jeji trjeba, kompensaciska strategija

	dźěl 1:	dźěl 2:	dźěl 3:
jara decje	☐ 1 dypk	☐ 2 dypkaj	☐ 2 dypkaj
hlownje přiměrjene	☐ 0,5 dypkow	☐ 1 dypk	☐ 1 dypk
njedosahace	☐ 0 dypka	☐ 0 dypka	☐ 0 dypka
noticy:			

formalna prawosć

syntaksa, morfologija

	dźěl 1:	dźěl 2:	dźěl 3:
žane resp. jenož jednotliwe zmyłki	☐ 1 dypk	☐ 2 dypkaj	☐ 2 dypkaj
zmyłki zrozumjenje chětro kaža	☐ 0,5 dypkow	☐ 1 dypk	☐ 1 dypk
telko zmyłkow, zo hrazy komunikacija wjaznyč	☐ 0 dypka	☐ 0 dypka	☐ 0 dypka
noticy:			

wurjekowanje a intonacija

wobkřeženje fonemoweho systema

	dźěl 1:	dźěl 2:	dźěl 3:
zrozumjenje snadnje kažene	☐ 1 dypk	☐ 2 dypkaj	☐ 2 dypkaj
zrozumjenje chětro kažene	☐ 0,5 dypkow	☐ 1 dypk	☐ 1 dypk
zrozumjenje nimalo njemóžne	☐ 0 dypka	☐ 0 dypka	☐ 0 dypka
noticy:			

suma dypkow: **dźěl 1:** / **dźěl 2:** / **dźěl 3:** /

ponatk rěčenje

4. kriterije hódnoćenja

B1-RS 8 2022

šulski
code: _____

sluchanje			čítanje		
džěl 1			džěl 2		
1	prawje	wopak	16	a	b c
2	prawje	wopak	17	a	b c
3	prawje	wopak	18	a	b c
4	prawje	wopak	19	a	b c
5	prawje	wopak	20	a	b c
džěl 2			džěl 1		
6	prawje	wopak	1	tekst 1	e
7	prawje	wopak	2	tekst 2	b
8	prawje	wopak	3	tekst 3	d
9	prawje	wopak	4	tekst 4	e
10	prawje	wopak	5	tekst 5	a
11	prawje	wopak	6	a	b c
12	prawje	wopak	7	a	b c
13	prawje	wopak	8	a	b c
14	prawje	wopak	9	a	b c
15	prawje	wopak	10	a	b c

ličba dypkow / 20

dypki _____

RS 8 2022

ličba dypkow / 20

džěl 1		džěl 2	
1	a b c	13	e
2	a b c	14	b
3	a b c	15	e
4	a b c	16	d
5	a b c	17	e
6	a b c	18	e
7	a b c	19	e
8	a b c	20	d
9	a b c	21	d
10	a b c	22	a
11	a b c	23	a
12	a b c	24	d

ličba dypkow / 12

město, datum: _____
podpisano členow
pruwowanskeje komisije: _____

rečny certifikat
horjoserbski

pisanje						
A	spjelnjenje	2	1,5	1	0,5	0
B	koberenca	2	1,5	1	0,5	0
C	słowosklad	2	1,5	1	0,5	0
C	struktury	2	1,5	1	0,5	0

dypki _____

ličba dypkow / 8

rečenje		džěl 1		džěl 2		džěl 3	
dypki	/ 4	/ 4	/ 8	/ 8	/ 20	/ 8	/ 20

Přehlad dospětych dypkow

rečne elementy	
sluchanje	_____
čítanje	_____
pisanje	_____
rečenje	_____

cyfrowna ličba / 80

predikat

70-80	zara derte/sehr gut
64-71,5	derte/gut
56-63,5	spokojare/befriedigend
48-55,5	dotahace/ausreichend
0-47,5	njewoholte/nicht bestanden

pruwowanski protokol
strona 2/2

4. kriterije hódnoćenja

Aufbereitung und Systematisierung der Daten, Bewertung der mündlichen und schriftlichen Sprachproben

4. kriterije hódnoćenja

Zapřijećé rěčno-biografiskich datow

1. Sprachbiografie/ rěčna biografija
2. Sprachgebrauch/ nałożowanje serbšćiny
3. Sprachkompetenz/ Selbsteinschätzung/ posudźowanje swójskeje rěčneje kompetency
4. Emotionaler Zugang/ emocionalny přistup
5. „Freifeld“ – Wünsche in Bezug auf die sorbische Sprache/ swobodne polo za formulowanje přećow w zwisku ze serbskej rěču

4. kriterije hódnoćenja

Zapřijećé rěčno-biografiskich datow

Naprašowanje
002/2023/24

Serbski Institut Sorbisches Institut

Freistaat SACHSEN

Za šulerki a šulerjow

Kak rěcaš? Hdě bydliš?

Kotru šulu wopytuješ?

1. Rěčna biografija

Sy w serbskej pěstowani byl/-a?

Sy na serbsko-němskej zakładnej šuli byl/-a?

Sy hižo před zastupcom do šule serbsce rěči/-a? Haj Nj

Jelizo HAJ, hdže sy serbsce nawuknyl/-a?

w swójbe přez dźěda a wowku přez swojich přečelow

přez bratra/sotru w pěstowani přez

2. Wužiwanje rěče

W našej swójbe móže slědowace wosoby derje serbsce rěčač:

naša mać naša wowka (mać maćerje) naš dźěd (nan maćerje)

naš nan naša wowka (mać nana) naš dźěd (nan nana)

bratra / abo sotru dalši přiwuzni

W kotrej rěči rěčiš z:

maćerju nanom

bratom a sotru dźědom a wowku

susodami přečelami (sobotowe towarstwo, hudźbna šula atd.)

sobušulerjami wučerjami

Rěčiš w swójbe nimn němčinu a serbsčinu prawidłownje to? dalše rěče? Haj Nj

Jelizo HAJ, kotra?

Naprašowanje
002/2023/24

2

3. Samohódnoćenje / rěčna kompetenca

	mjenje derje		jara derje			
	1	2	3	4	5	6
Hcyž něchtó serbsce rěči, móžu so derje rozumić.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Teksty w serbskej rěči derje rozumiju.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Móžu serbske teksty běžnje wótka předčitać.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Móžu sam derje serbsce rěčač.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Móžu sam serbske teksty pisač.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Njemóžu tak derje serbsce, ale bych so rady móht.	Haj ☐	Nj ☐	njepřitřechi ☐			
Sym w kónčinje žiwje, w kotraž so wšědnje serbsce rěči.	Haj ☐	Nj ☐				

4. Emocionalny přistup

Kotru rěč najrašo rěčiš?

By chcył rady husćišo serbsce rěčač? Haj Nj

Jeli HAJ, hdže?

By chcył rady wjacě wučby serbsčiny měč? Haj Nj

By chcył rady wjacě fachowaje wučby w serbskej rěč? Haj Nj

Jelizo HAJ, w kotrych předmjetach?

biologija geografija hudźba sport nabožina

slawizny towaršnowěda fyzika w žarnym předmjeće

5. Twoje přeča serbsku rěč nastupajo:

www.serbski-institut.de | Dvorní štwara 6 • Bahnhofstraße 6 • D-02626 Budyšin • Bautzen | T +49 3551 4372-0 | F +49 3551 4372-14 | e@serbski-institut.de

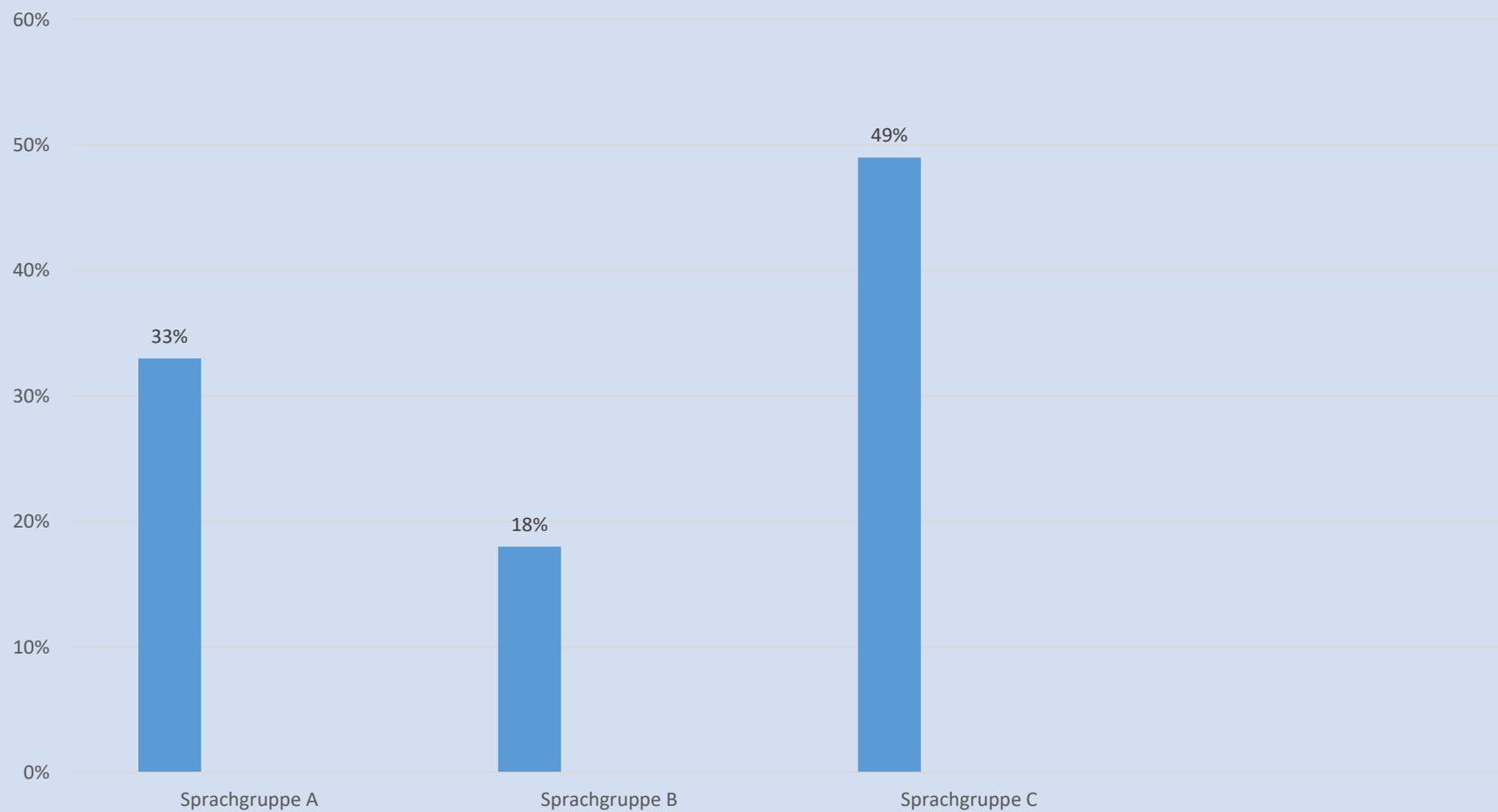

4. kriterije hódnoćenja

A -	Schüler mit Sorbisch als L1, Familien- und Alltagssprache
B -	Schüler mit L1 Deutsch/Sorbisch bzw. Sorbisch als L2 Sprachsozialisierung auch Sorbisch („Witaj“)
C -	Schüler mit L1 Deutsch, Kontaktzeiten meist auf institutionellen Spracherwerb beschränkt

Verteilung der Probanden auf Sprachgruppen 2023/24

Serbski Sorbisches
institut Institut

5. wubrane wuslědki

Bogusz Jan; Peršín Kryštof;

Schmole Manuela; Scholze Lenka;

Schulz Jana;

„Sprachstandsermittlung

der Schüler

in Klassenstufe 8“

Sorbisches Institut Bautzen/Serbski Institut Budyšin
Abteilung Sprachwissenschaft
www.serbski-institut.de

Projekt „Evaluation des Konzeptes 2plus“

Sprachstandsermittlung der Schüler in Klassenstufe 8

- Bericht zu den im Schuljahr 2023/24 durchgeführten Sprachkompetenztests (Sorbisch) -

Projektgruppe: Bogusz, Jan/Schmole, Manuela/Scholze, Lenka/
Schulz, Jana/Peršín, Kryštof

Bautzen, im Oktober 2024

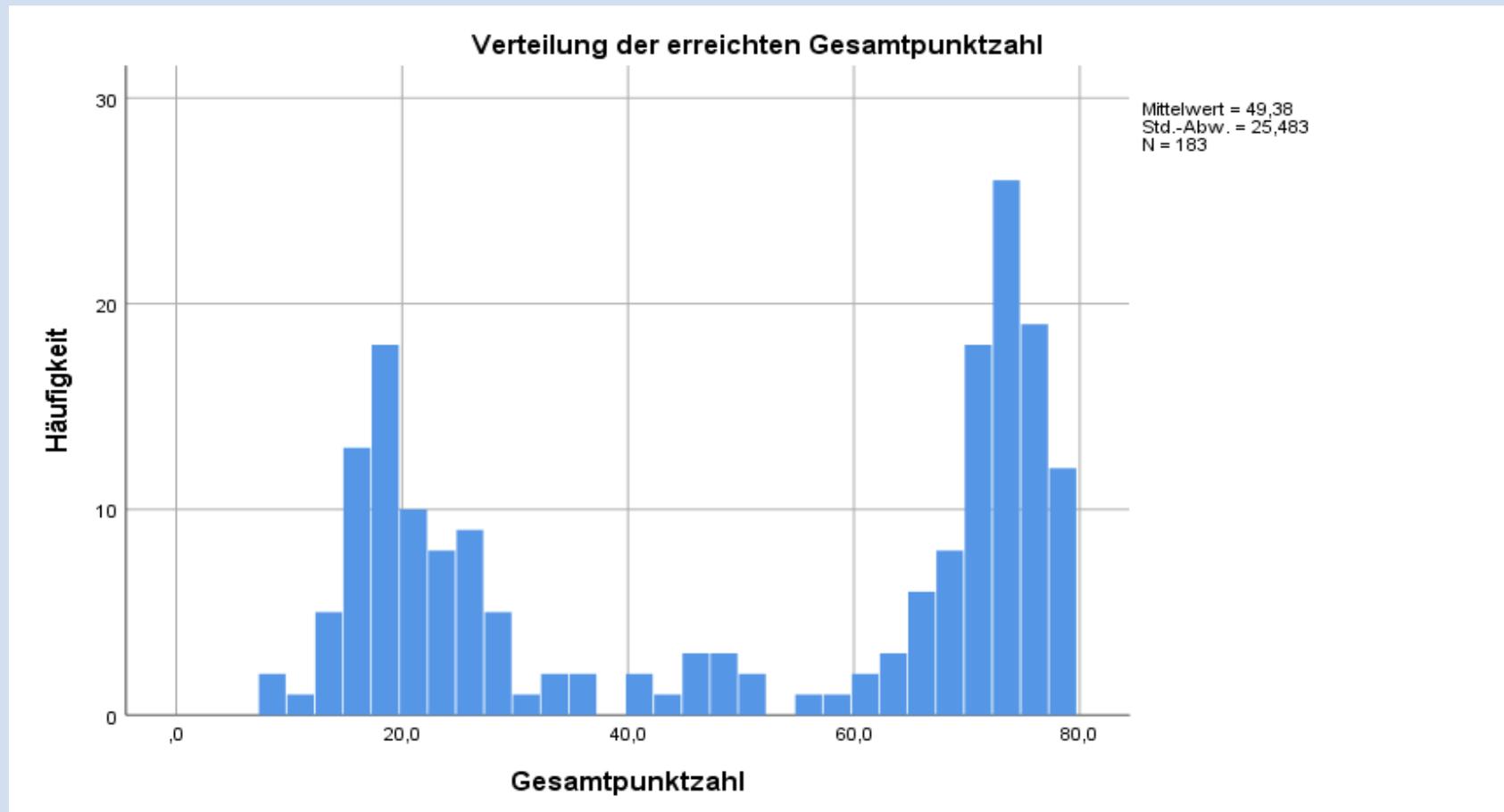
Serbski Sorbisches
institut Institut

5. wubrane wuslědki

Diagramm Nr. 2: Erreichte Gesamtpunktzahl aller Teilnehmenden (UJ)

Forschungsfrage FF1:

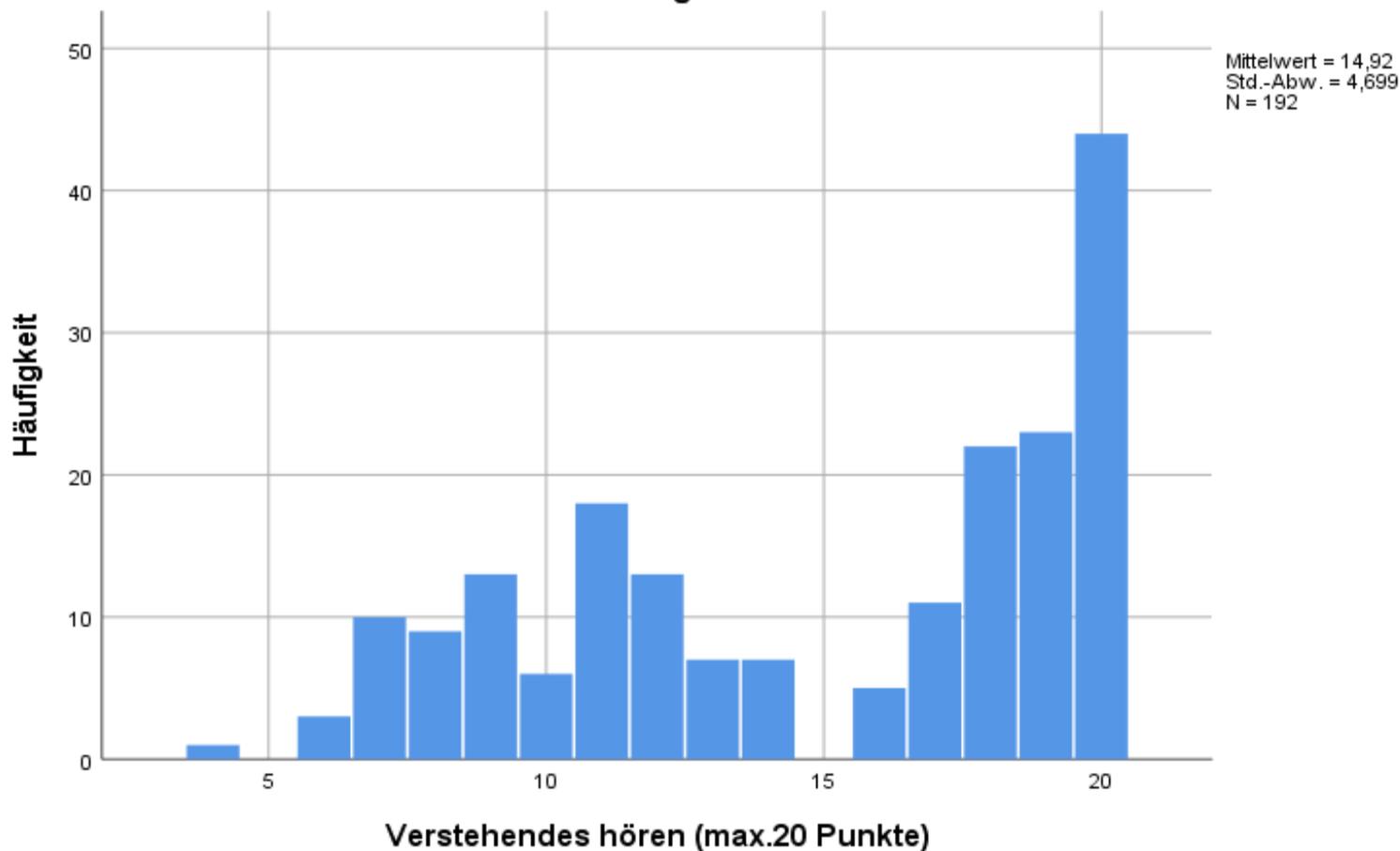

5. wubrane wuslědki

Diagramm Nr. 6: Erreichte Punktzahlen im Kompetenzbereich Verstehendes Hören (UJ)

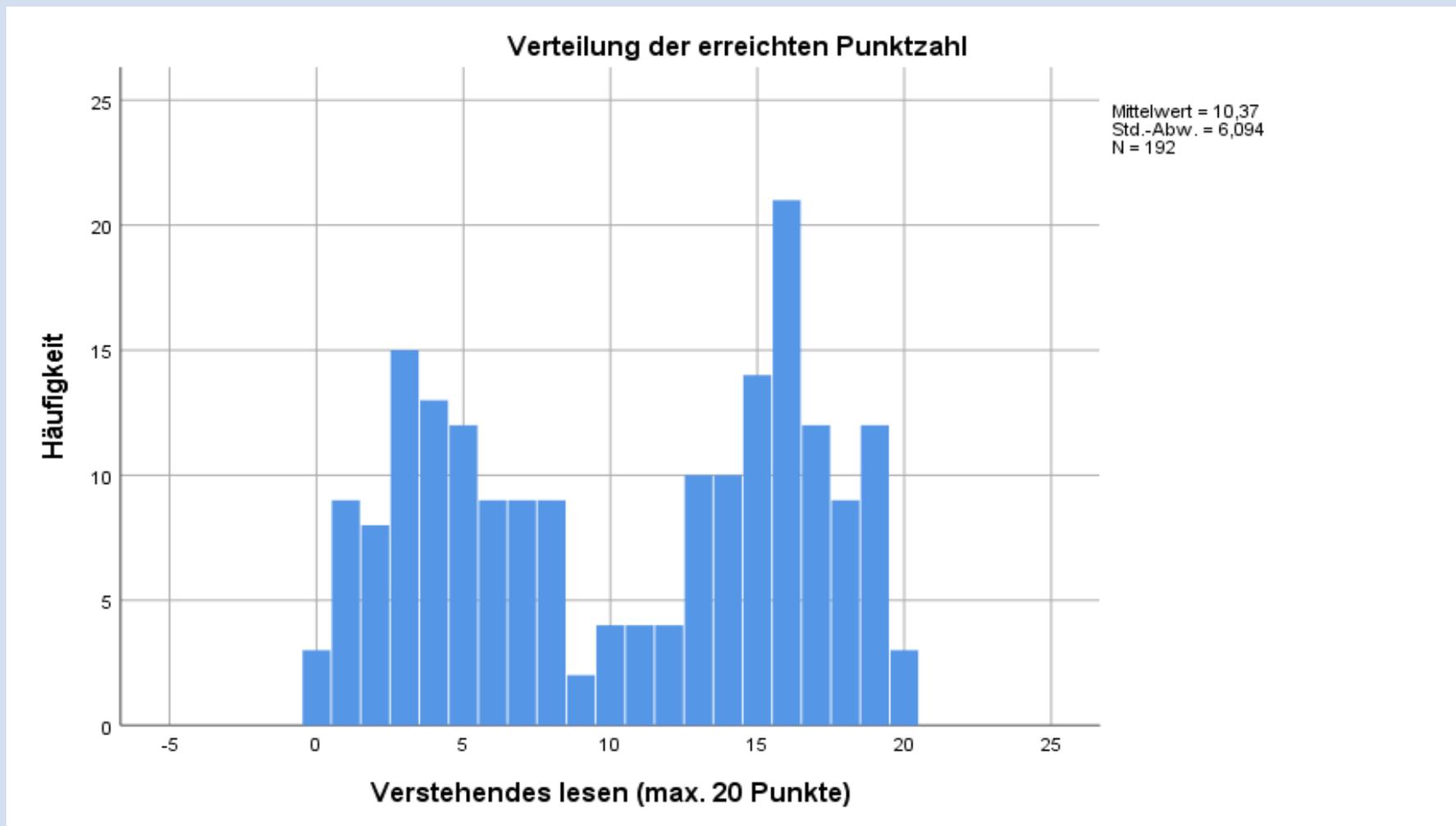
Verteilung der erreichten Punktzahl

5. wubrane wuslědki

Diagramm Nr. 10: Erreichte Punktzahlen im Kompetenzbereich Verstehendes Lesen (UJ)

str. 37:

Vgl. hierzu Lewalter, D. et al. (2022):

„Im Vergleich zu den PISA-Studien 2018 und 2012 ist der Mittelwert der Lesekompetenz in Deutschland 2022 signifikant gesunken“ (ebd.: 19).

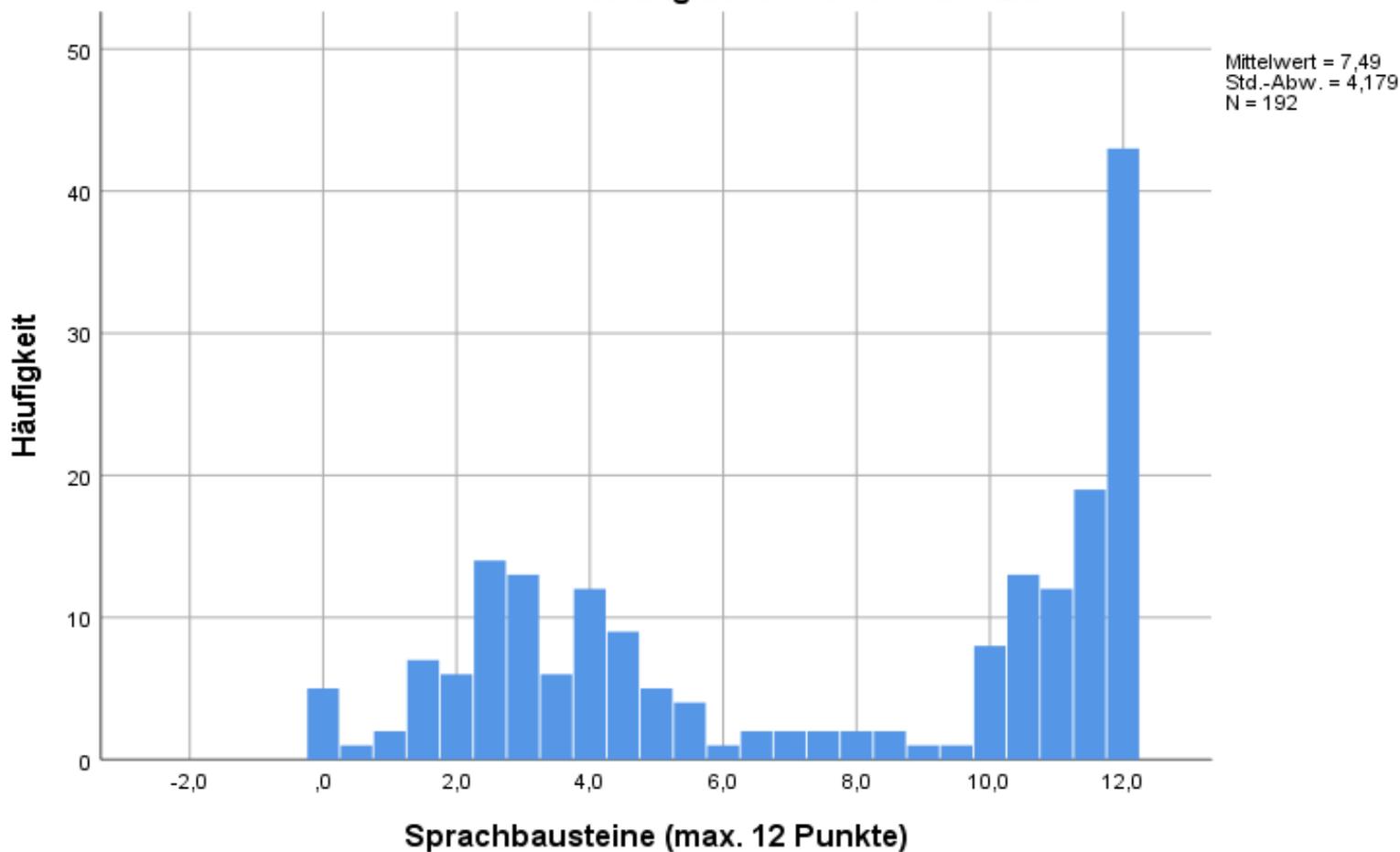
Die hierbei festgestellten Leistungsunterschiede zwischen den Geschlechtern, bei denen die Mädchen deutlich höhere Mittelwerte in der Lesekompetenz erreichten als die Jungen, wurden im Rahmen des vorliegenden Berichtes zum Sprachstand im Sorbischen nicht untersucht, könnte jedoch bei der Planung für die Erhebungen im Schuljahr 2024/25 Berücksichtigung finden.

5. wubrane wuslědki

Diagramm Nr. 14: Erreichte Punktzahlen im Kompetenzbereich Sprachbausteine (UJ)

Verteilung der erreichten Punktzahl

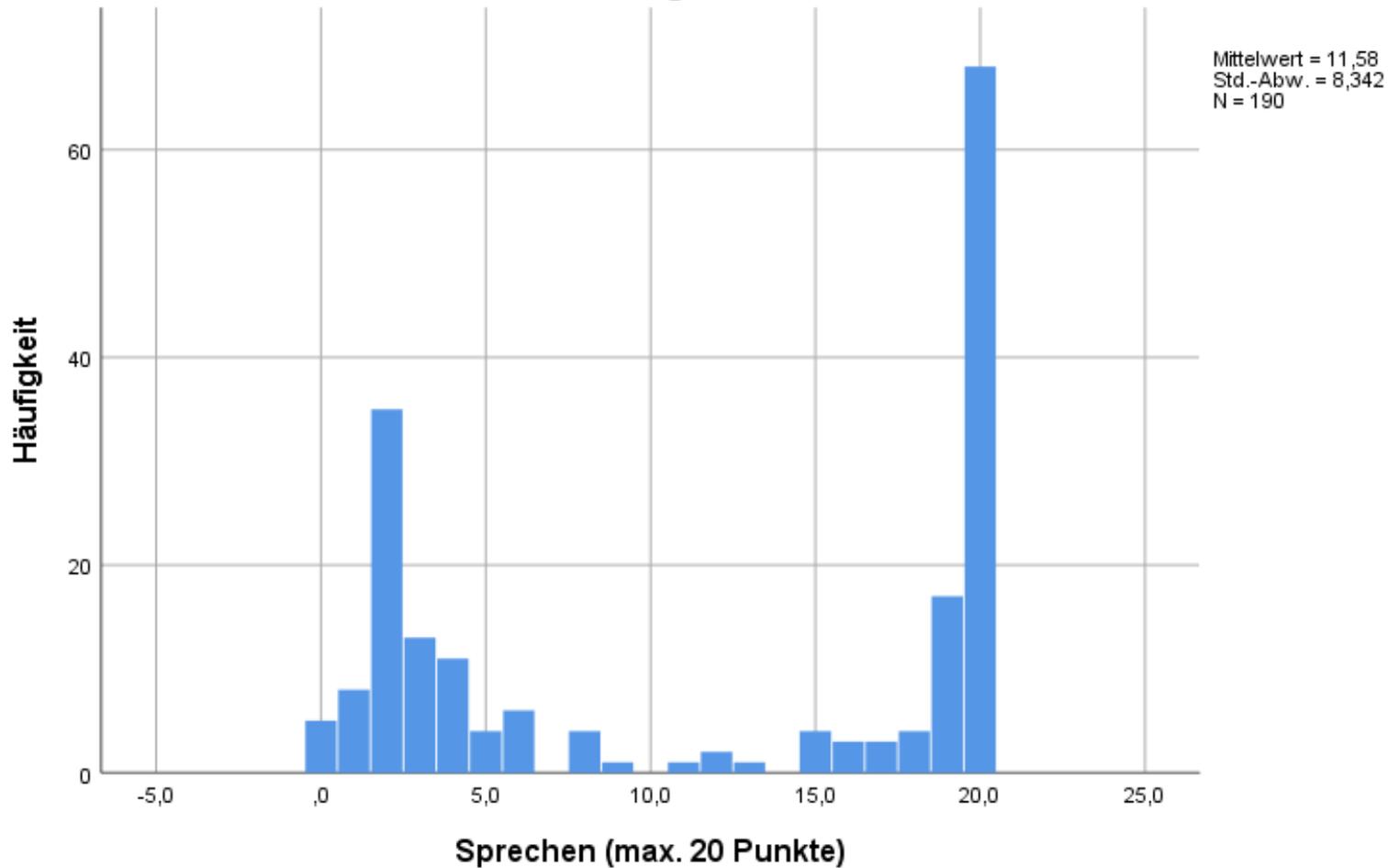

5. wubrane wuslědki

Diagramm Nr. 20: Erreichte Punktzahlen im Kompetenzbereich Sprechen (UJ)

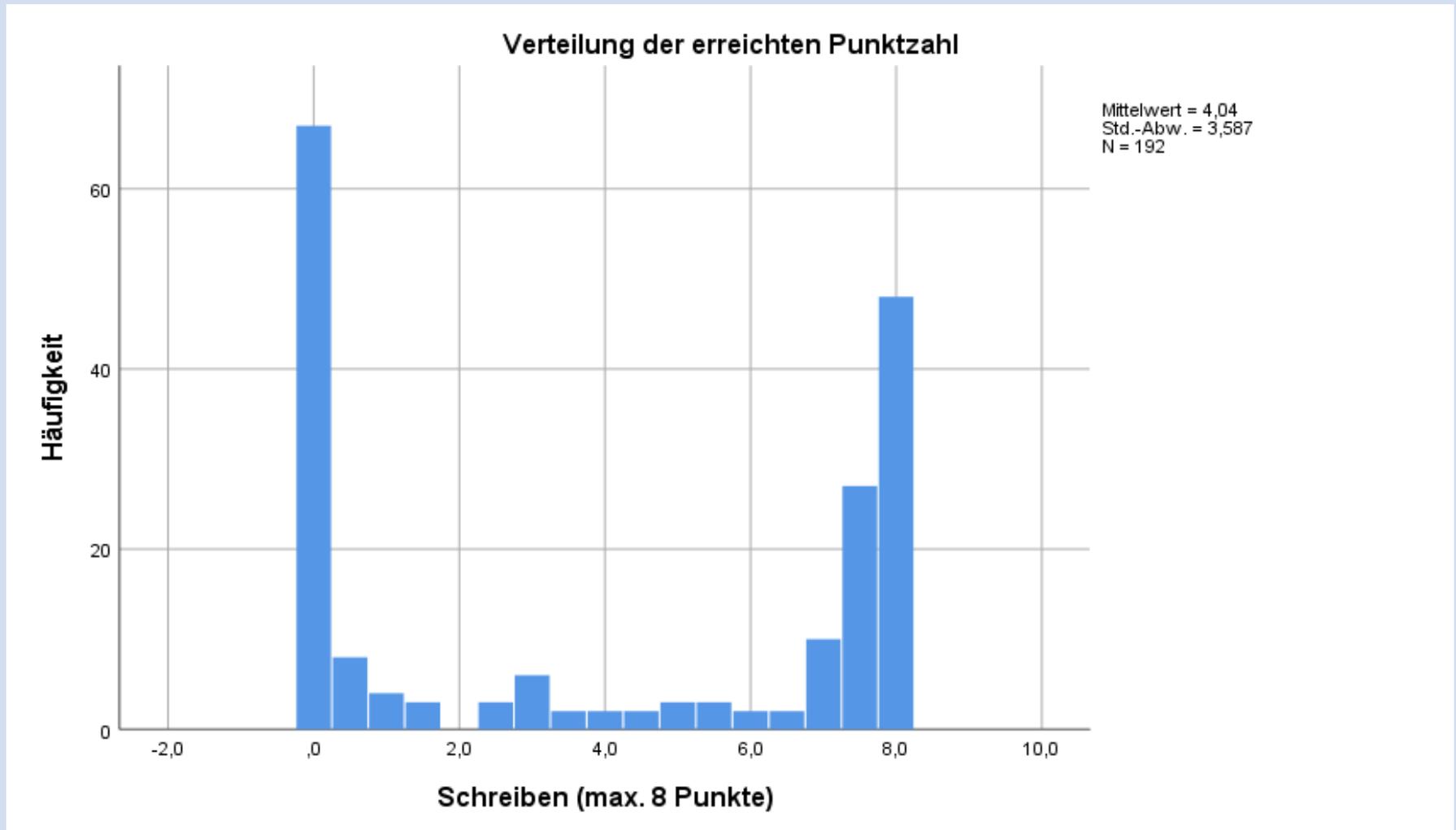
Verteilung der erreichten Punktzahl

5. wubrane wuslědki

Diagramm Nr. 22: Erreichte Punktzahlen im Kompetenzbereich Schreiben (UJ)

5. wubrane wuslědki

Serbski Sorbisches
institut Institut

B1 Rěčny certifikat hornjoserbšćiny

pisanje

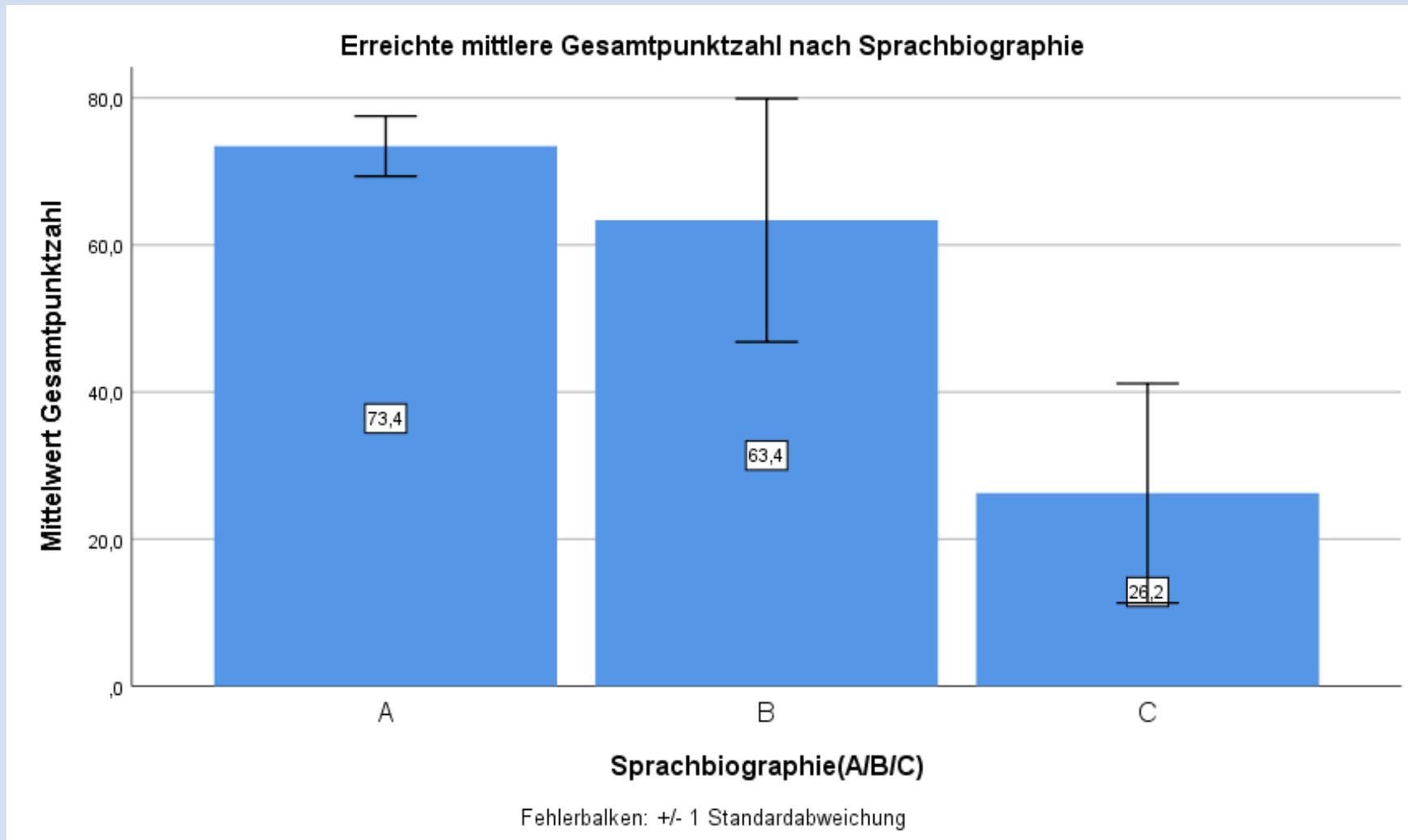

Ich bin deutsche. Leider kann ich nichts in
diesem Text verstehen. Es tut mir doch so leid!
Wenn ich sorbisch könnte dann würde ich
sicherlich etwas dazu schreiben aber ich
verstehe nichts außer "witaj".

5. wubrane wuslědki

Diagramm Nr. 32: Erreichte mittlere Gesamtpunktzahl nach Sprachbiografie (UJ)

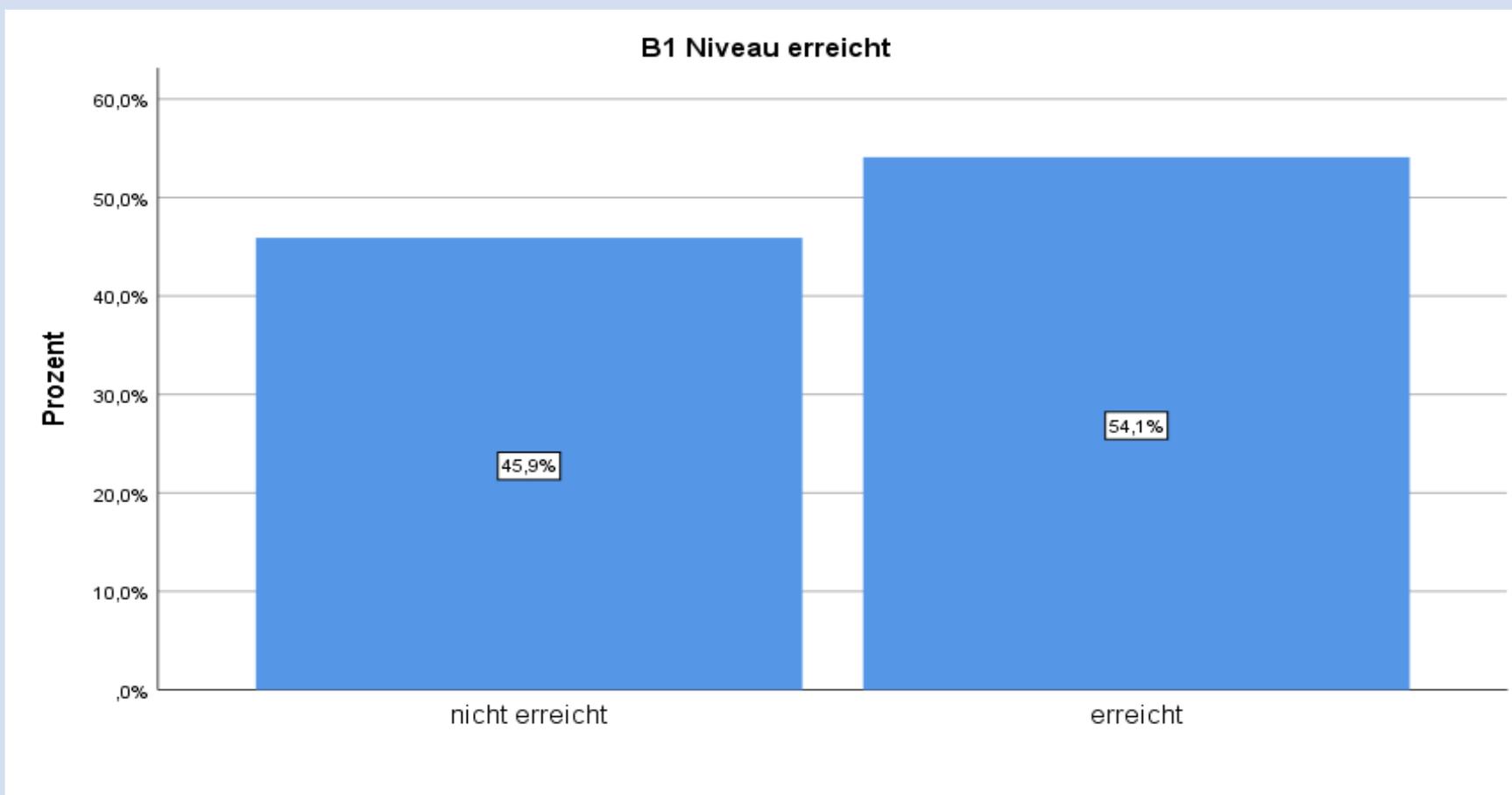

5. wubrane wuslědki

Diagramm Nr. 28: Erreichen des B1-Niveaus nach GER (UJ)

Forschungsfrage FF2:

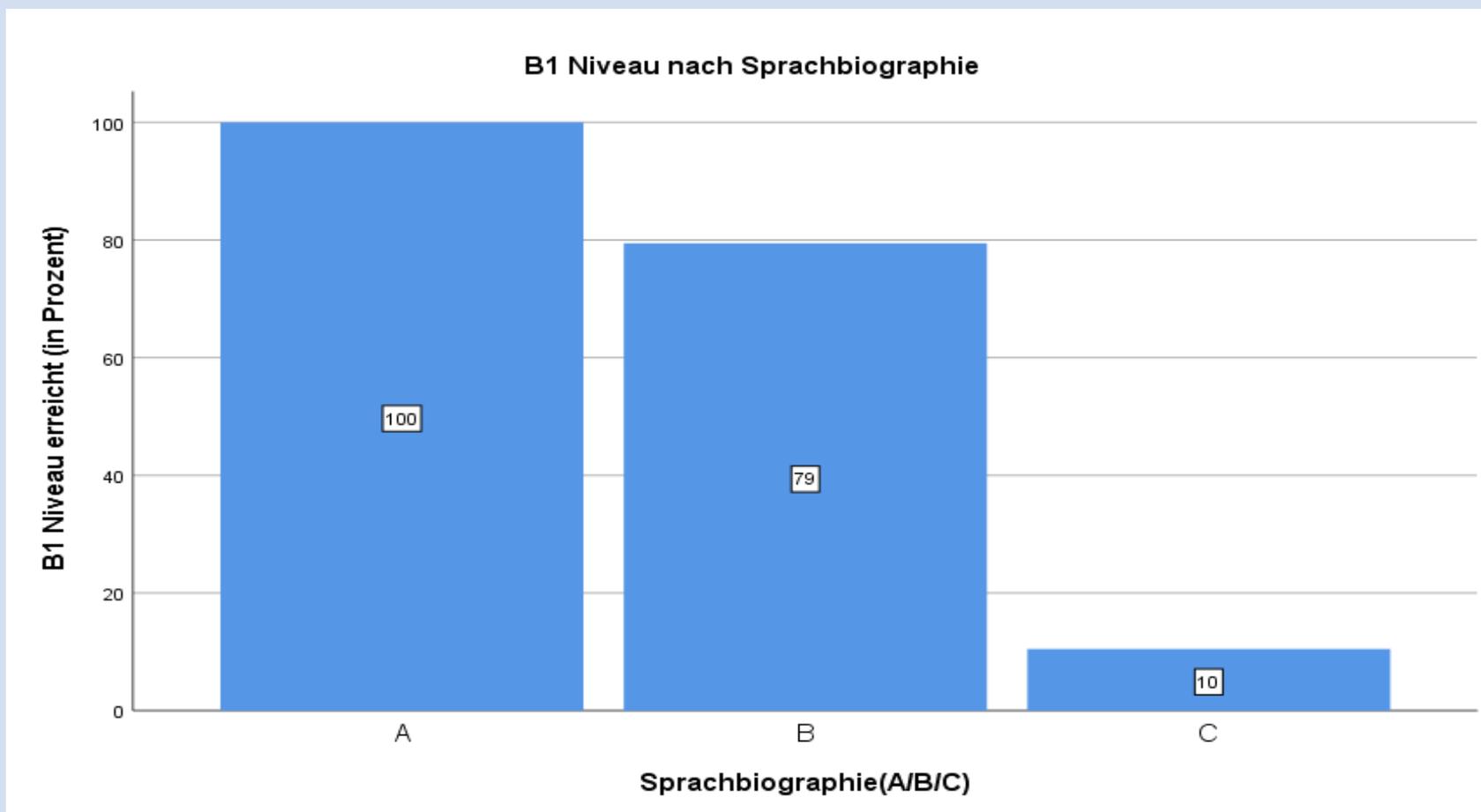

5. wubrane wuslědki

Diagramm Nr. 37: Erreichen des B1-Niveaus nach Sprachgruppe (UJ)

Forschungsfrage FF2:

5. wubrane wuslědki

Serbski Sorbisches
institut Institut

Sprachwissenschaftliche Analyse des Materialkorpus

Analyse der Interviews

Analyse der Schreibproben

„Najmjenje, štož je mje tróšku zadžiwało, bě, zo chcedža w přirodže być.“ ‘Am wenigsten, und das hat mich ein wenig überrascht, war, dass sie in der Natur sein wollen.’;

„W tutej stwě mam rjane wulke łožo a pisanske blido a cyle wulke wokno wyše pisanskeho blida, hdžež móžu, hdyž chcu, do njebja hladać.“ ‘In diesem Zimmer habe ich ein schönes großes Bett, einen Schreibtisch und ein ganz großes Fenster über dem Schreibtisch, durch das ich, wenn ich möchte, in den Himmel schauen kann.’ oder

„Ja bych prajiła, zo wafle a tykancy bychu so ludžom lubili.“ ‘Ich würde sagen, die Waffeln und Kuchen würden den Leuten gefallen.’

Themenfelder

1.) Lexik, Wortbildung und Wortschatzerweiterung

2.) Aussprache: **mó smó, * bych mył, *ha pon, *možymy*

3.) Morphologie: Kasusendungen *bydlim, bydlu w Pančicy-Kukow*, Dual *ja mam dwaj kóčka*, Belebtheit *mam jedyn psyk, mam sotru a žadyn bratr*

4.) Registerkompetenz *to koštuje, bódlim*

Sprachgruppe A (Umfang: 112 Wörter)

B1 Rěčny certifikat hornjoserbsčiny

písanje

Witaj Stefena,

Njeselu so hižo na tebe. Haj, my budžemy tebe
po dwórnišća wotewzać, to njeje žadny problem.
Sym so ze moju swójbu dojednata, zo móžeš
3 prózdniski tydźeń přijěć. Okruž je 3 tydźeń
najrjeńše njedro, mamy planowane ze tebe tak
wjele razy kupać jedź, kaž chceš. Mamy tež
planowane dekeleš sy so přača zas ze rěčosnyrnj
ze wsy so trěchić chcemy ze tebe a nimi do
zwěrnca jedź, dyrbiš jenož prajić što ty rady jěšć
kaž popřijany aho tak, a tuti ~~wěcy~~ wěcy zamy
sobu do zwěrnca. ~~to~~ Te posledne dny
móžeš sej nupytać što my činimy. Buděš našu
naryjnu stwu we domo dostać.

Hjeseliš so na mje a naše dožiwjenja?

Woby postraw

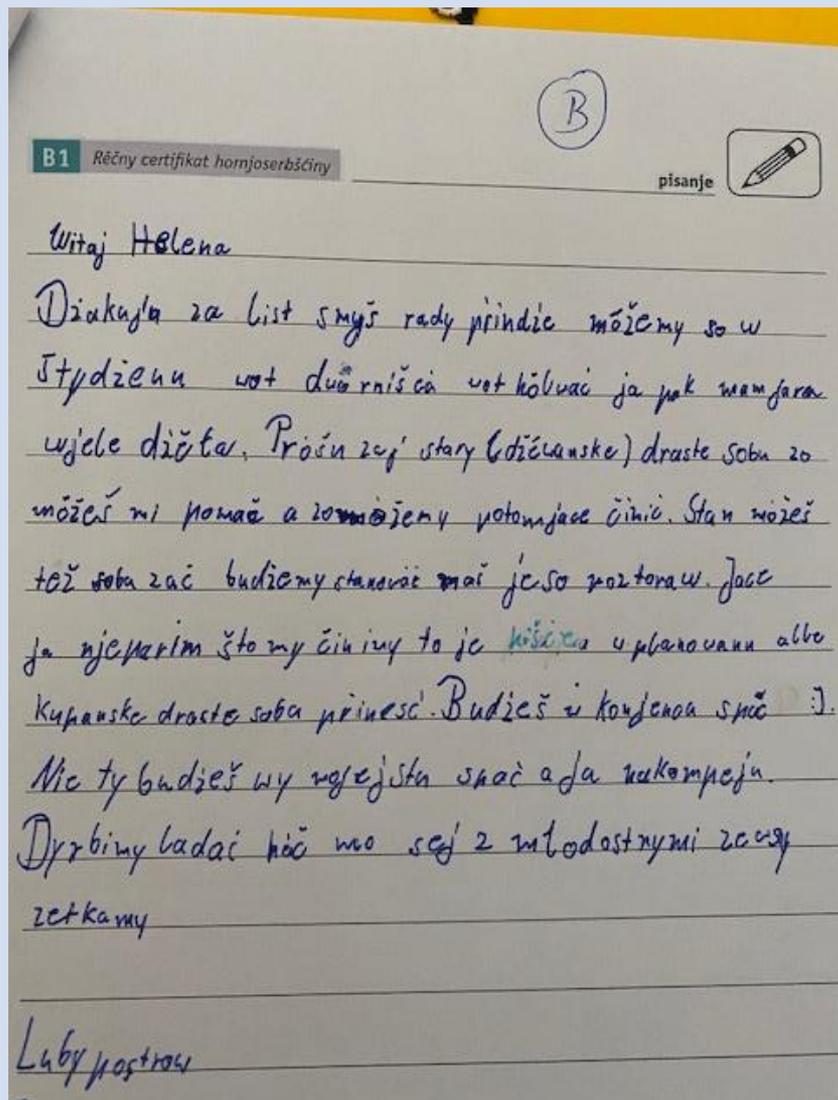
Alexa

Themenfelder:

- Interpunktion: Kommasetzung
- Orthographie: *jědź, *trěchić, *zamy, *prijěć
- Deklination: *zes moju swójbu,
- Konjugation: *što ty rady jěšć
- Aspekt: *budžemy tebe (...) wotewzać
- Präpositionen: *budžemy tebe po dwórnišća wotewzać
- Pronomina: *chcemy z tebe
- Registerkompetenz

Sprachgruppe B (Umfang: 93 Wörter)

Themenfelder:

- Lexik: *smyš, *wot hólwać, *jace, *na kompeju
- Orthographie: *džěwanske draste, *pomač, *spač, *roztoraw, *alle, *ladać, *sobu přinesć, *sobu zač
- Grammatiche Kongruenz: *kupanske draste, *stary (...) draste
- Deklination: *w planowanu
- Registerkompetenz

Sprachgruppe A (Umfang: 153 Wörter)

B1 Rěčny certifikat hornoserbšćiny

pisanje

Witaj Helena,

wjeselu so, zo maš čas za rnje, w přezdwinach nimam ničo předwidzane. Dnje bych byto w přinim fyzicernju, dokeli džemy tola hromadže na RKW, a dokeli maš toh tajki dokli pur z Budyšina do Ralbic móšes pola rnje přinacować. Mam doma wulke kozo, tam postemo dwejo nutř. Dnje bych byto, jeli bych sobi nabawenik sobu přinjesta, pječičernej wutara k rěče, tam so móžernej wotčeratić a trašku plawać abo po rěče pučować. Spjedn pändžernej pučować na haje. Přinjes tež spanske drasty sobu! Činirnej nocy raz pyjama-Party z mojimi Bratrami. Štwórtk wzej přinjety sobu, pändžernej do Centerja w Budyšinje, tjebam nawe drasty z New-Yorkerja. Mój serum napřečo piklam w rnezwoch je tež bórže wšón, tjebam nuznje jedyn nowy! Tjebam tež hišće Bronzer, nowy pisak za Brjowki, Mascara, creme za ruce a wjele tamnych wěcow w Rossmann. Wjeselu so hičo jara na tobje a na naše dočijenjeja, luby postraw tež tebi,

Themenfelder:

Orthografie / Moderne Lexik:

- pyjama-Party, do Centerja
- Drasty, z Bratrami
- serum napřečo piklam
- Bronzer, nowy pisak za Brjowki, Mascara
- creme za ruce

Registerkompetenz:

- *tam postemo dwejo nutř

Sprachgruppe B (Umfang: 50 Wörter)

Serbski Institut
Sorbisches Institut

B1

Rěčny certifikat hornjoserbšćiny

(3)

pisanje

Budźi kwalena Helena,

Ja bych w 5 tydźenom čas myt. ~~Možes~~

Možes stan sobu přinesć, dokelž dyrbiš w lesu
spac' (ny minamo město w chěžě). A hdyš zo prazěš dže

ja spim, ja spis w mojra wozu.

Kupanske drasty možes tež sobu přinesć, to bych

ny ~~možes~~ kolegrube ~~možes~~ pódla pěstkeu kupac'
~~možes~~ jeli.

Minjen što sy, ale mozes rady přindzi. We třecom
tydženu bu so mi hodžiwo nam sygn sam doma.

Moje starši su w Šalskej a mi tež přewostali.

My mózemy so wšo z hini hamnyri brěchi
přinos sobu kotwž přeco chceš. Na mamy

wulki pól, džeš mózes so wotkwodnić, abo dzeš
do mase keca dundać dyž chce mózemy tež

nam přenosowac. Přinos sobu štož kježoš
waznje je jenož so přindziš. Spac budziš

no mje w stwy mamy wšo za hieši.

po lafšin njez mala Helena dyš chce přind
dam i adnu hewak adio.

Janesorine Jan Königsbrück

↓ dóbři sy so zawěšće zaměliwa

- Grammatik / Orthografie: *w třecom tydženu bu so mi hodžiwo, *w mojej stwy
- Dual: *moje starši su
Orthografie: *kežu, * so wotkwodnić, *kwalena, *wožo/*wozo, *dyš, *cheš, *přind
- Lexik: *moderny pól, *zaměliwa

B1

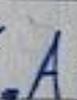
Rěčny certifikat hornjoserbšćiny

pisanje

Witaj Helena,

My doma my z. Nimo   .

 z kuchnia.   . A šula .

C.c.

1.) Lexik/Wortschatzerweiterung:

**pól, *čylować, *pyjama-Party, *shoppować*

2.) Neologismen:

serum napřećo piklam, pisak za brjowki, mascara, crema za ruce

3.) Wortbildung: **młodostniki, *mam idee*

4.) Orthografie:

**wožo, *ladać, *spanski myšk, *kěža*

5.) Morphologie:

**mi bu so hodžiwo, *bych mył, *w mojej stwy*

6.) Registerkompetenz: **posłemo dwejo nutř,*

- řečný staw šulerjow je wotwisny wot řečneje socializacije a řečneje biografije (→ sylne polarizowanje)
- za zadźerženje a daledawanje serbskeje řeče su šulerjo wšěch řečných skupinow trěbni (→ spěchowanje šulerjow ze skupinow A, B a C)
- spěchowanje receptiwnych a produktiwnych zamóžnosćow (→ řečnikow „zdobyć“, hlej „Zari“)

Za šulerki a za šulerjow 8. lětnikow

Z Hornjeje a Delnjeje Łužicy kaž tež ze Slepjanskich kónčinow,
kiž serbšćinu wuknu

Serbiniada

Serbšćina zwjazuje – serbšćina zwězujo – Sorbisch verbindet

16.4.2025

w Serbskim muzeju w Budyšinje | 9–15 hodź.

serbšćina

čěšćina

pólšćina

Serbińa

Serbšćina zwjazuje — serbšćina zwězujo — Sorbisch verbindet

ukrainšćina

rušćina

wuslědki sociolinguistiskich naprašowanjow:

Wenn JA, in welchen Fächern insbesondere?

Biologie

Geografie

Musik

Sport

Geschichte

Gemeinschaftskunde

Physik

in keinem die

5. Deine Wünsche in Bezug auf die sorbische Sprache

*Schade das es so schwer ist ich würde
mir wünschen das die sorbische Sprache
vereinfacht wird*

5. Twoje přeća serbsku řeč nastupajo:

Zo wostanje serbska řeč za přećo
Nic helko tekstow na znamku pisari

Biologie

Geografie

Musik

Sport

Geschichte

Gemeinschaftskunde

Physik

5. Deine Wünsche in Bezug auf die sorbische Sprache

- mehr reden zu können (auf sorbisch)
- mehr verstehen zu können

By chcył rady husćišo serbsce rěčeć?

Haj Ně

Jeli HAJ, hdže?

By chcył rady wjace wučby serbsčiny měć?

Haj Ně

By chcył rady wjace fachoweje wučby w serbskej rěči?

Haj Ně

Jelizo HAJ, w kotrych předmjetach?

biologija geografija hudźba sport nabožina
stawizny towaršnowěda fyzika w žanym předmjeće

5. Twoje přeća serbsku rěč nastupajo:

Zo wona tak wostanje kaž wona fak runje je.

Jelizo HAJ, w kotrych předmjetach?

biologija

geografija

hudźba

sport

nabožina

stawizny

towaršnowěda

fyzika

w žanym předmjeće

5. Twoje přeća serbsku řeč nastupajo:

Nimam žane přetřajenje přez serbsku řeč maam
wjele wjesela na wjej a žane problemy.
přeća

5. Deine Wünsche in Bezug auf die sorbische Sprache

- besser verständlicher Unterricht
- mehr sprachen
- mehr mündlich

biologija

geografija

hudźba

sport

stawizny

towaršnowěda

fyzika

5. Twoje přeća serbsku rěč nastupajo:

*drudy něšto lošnje
gramatika dyrbi tež być*

5. Deine Wünsche in Bezug auf die sorbische Sprache

weniger Kramatik

5. Twoje přeća serbsku řeč nastupajo:

Zo so žane žone k križerjom staja.
Zo řeč so dźerži

Serbski Sorbisches
institut Institut

Vielen Dank!

Wutrobny džak!